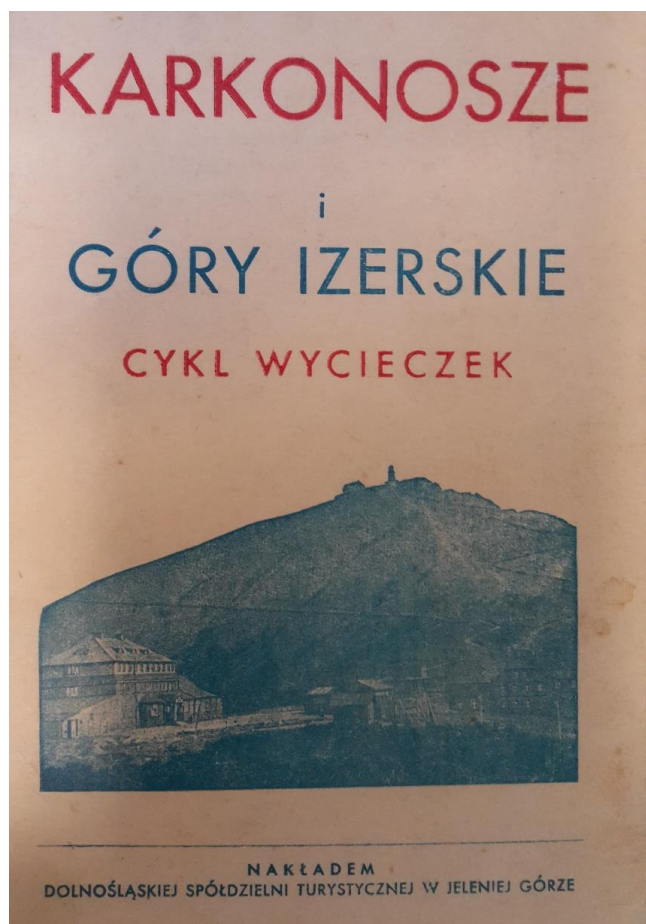

Skarby z Pracowni (1)

Karkonosze i Góry Izerskie. Cykl wycieczek.

W zasobach Regionalnej Pracowni Krajoznawczej Karkonoszy działającej na mocy porozumienia pomiędzy Oddziałem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze i Związkiem Gmin Karkonoskich w Bukowcu znajduje się wiele ciekawych, żeby nie powiedzieć wyjątkowych, publikacji. Żeby przybliżyć ich zawartość będę w kolejnych tekstach przedstawiał wybrane prace.

Pierwsza z nich to „Karkonosze i Góry Izerskie. Cykl wycieczek” wydana nakładem Dolnośląskiej Spółdzielni Turystycznej w Jeleniej Górze. Niestety nie podano w niej roku wydania. Całość ma 16 stron. Z informacji zawartych na okładce dowiadujemy się, że Dolnośląska Spółdzielnia Turystyczna posiadająca odpowiednie udziały we Wrocławiu znajduje się w tymczasowej siedzibie w Jeleniej Górze przy Alei Wolności 36. Oprócz niej działają jeszcze oddziały w Wałbrzychu przy ul. Słowackiego 16 oraz w Kłodzku przy ul. Aliantów 2. Spółdzielnia zajmowała się organizowaniem wycieczek turystyczno-krajoznawczych oraz wczasów; prowadziła domy turystyczne, hotele, pensjonaty, gospody i schroniska; wytwarzała, zakupywała i rozprowadzała artykuły turystyczno-sportowe i przybory podrózne; wydawała i rozprowadzała przewodniki, informatory, mapy, plany, widokówki, albumy, ilustracje i inne pisma turystyczno-krajoznawcze. Jak więc widać spółdzielnia miała bardzo szeroki i bogaty wachlarz działalności skierowanej do turystów.

Żeby zachęcić do wędrówek górskich ułożono piękne hasło: „TURYSĆCI! Szukajcie piękna natury – zwiedzajcie dolnośląskie góry”. Do tego informowano, że Dolnośląski Oddział Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (PTT) i Dolnośląska Spółdzielnia Turystyczna (DTS) posiada dobrze wyposażone schroniska, w których turyści znajdują „...miły wypoczynek, orzeźwiający napoje, smaczne posiłki i tanie noclegi”. W tamtym czasie ich własnością były następujące obiekty:

W rejonie Karpacza: Na Śnieżce, Pod Śnieżką im. Stanisława Wyspiańskiego, Nad Małą Łomnicą.

W rejonie Kowar: Na Przełęczy Kowarskiej, Na Rubieży.

W rejonie Szklarskiej Poręby: Na Szrenicy, Pod Szrenicą im. J. Kasprowicza, Na Wysokim Kamieniu.

W rejonie Świeradowa i Czerniawy Zdroju: Na Rozdrożu Izerskim, Na Kwarcu.

Dodam tylko, że wspomniany Dolnośląski Oddział Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego z siedzibą w Jeleniej Górze przy al. Wolności 36 reklamował się prowadzeniem dworca turystycznego, organizacją turystyki we wszystkich jej formach, współdziałaniem z organami państwowymi, instytucjami społecznymi i inicjatywą prywatną, wydawaniem publikacji turystycznych, naukowych, literackich i artystycznych.

W opisywanej publikacji podano wiele ciekawych ale i ważnych informacji potrzebnych przeciętnemu turyście. W pierwszej części opisu dotyczącego Jeleniej Góry przedstawiono komunikację, charakter miasta, propozycje zwiedzania poszczególnych części grodu nad Bobrem oraz opisano działające obiekty sportowe. W części drugiej zaproponowano wycieczki w okolice.

Co do komunikacji w Jeleniej Górze dowiadujemy się, że w mieście funkcjonowały dwa dworce kolejowe: Główny przy ul. 1 Maja i Zachodni przy ul. Karola Miarki. Ponieważ w maju 1945 roku połączenie kolejowe pomiędzy tymi dworcami zostało przerwane podróżni chcący dostać się do Dworca Zachodniego z Dworca Głównego musieli korzystać albo z połączenia autobusowego (połączenie bezpośrednie) albo tramwajowego (w tym wypadku trzeba było część drogi przebyć pieszo). Z dworca Zachodniego odchodziły w tamtym czasie pociągi do: Józwinia przez Cieplice Śląskie Zdrój, Sobieszów, Piechowice i Szklarską Porębę; Świeradowa Zdroju oraz do Zgorzelca. Z dworca Głównego pociągi kursowały do: Gdyni, Katowic, Warszawy, Karpacza a także do Legnicy przez Kowary, Kamienną Górę, Bolków i Jawor, Świeradowa Zdroju przez Lwówek Śląski, Gryfów Śląski i Mirsk, Żagania przez Wleń i Lwówek Śląski.

W części opisującej miasto dowiadujemy się, że Jelenia Góra licząca wówczas około 30 tysięcy mieszkańców jako miasto powiatowe ma charakter przemysłowy. W licznych fabrykach produkowano: sztuczne włókna, celulozę, maszyny papiernicze, szkło optyczne, przędzę, wyroby drzewne, działały także gorzelnie. Miasto prawie nie zniszczone przez wojnę, ze względu na położenie u stóp Gór Olbrzymich nazywane było „Perłą Karkonoszy”.

Jeśli chodzi o zwiedzanie miasta zaproponowano spacer na Wzgórze Partyzantów, Wzgórze Kościuszki, Skałki przy ul. Nowowiejskiej, do zamku Paulinum wykorzystywanego jako dom wypoczynkowy Ministerstwa Kultury i Sztuki, do Muzeum Regionalnego, na Plac Ratuszowy, do kościoła parafialnego, kościoła garnizonowego oraz dwóch kaplic: św. Anny przy ul. Konopnickiej i drugiej z wmurowanymi w jej ścianę krzyżami pokutnymi przy ul. 1 Maja.

W części dotyczącej sporu i rozrywki zaproponowano wizytę na basenie, stadionie sportowym, kortach tenisowych, teatrze, kinach oraz licznych restauracjach.

W drugiej części publikacji zawarto opisy wycieczek. Te podzielono na wycieczki piesze oraz z wykorzystaniem dojazdu kolejną elektryczną, pociągów i autobusów. Piesze spaceru zaproponowano na Górę Bolesława Krzywoustego, do hotelu Perła Zachodu przy którym można było skorzystać z kajaków, wieży w Siedlęcinie oraz na szczyt w Jeżowie położone na najwyższym wzniesieniu Gór Kocabskich.

Jeśli chodzi o dalsze trasy to zaproponowano wykorzystując połączenia kolejną elektryczną wizyty w uzdrowisku Cieplice Śląskie Zdrój (pikalnia wód w Domu Zdrojowym, Park Wolności, muzeum z bardzo bogatymi zbiorami przyrodniczymi, Biblioteka Instytutu Śląskiego (80 tysięcy tomów), kościół parafialny, Pałac Schaffgotschów); Sobieszowie (zamek Chojnasty z czynną gospodą prowadzoną przez Polskie Towarzystwo Tatrzańskie); Sosnowki (ruiny zamku Henryka, kaplica św. Anny); Przesieki (wodospad).

Wykorzystując połączenia kolejowe i autobusowe można było dotrzeć nad zaporę i jezioro w Pilichowicach gdzie swoją ofertę proponował ośrodek żeglarski Ligi Morskiej. Kowary kusiły pałacem Radziwiłłów, pałacem Nowy Dwór (dom wypoczynkowy Ministerstwa Spraw Zagranicznych), kaplicą św. Anny, schroniskiem „Na Przetęczy Kowarskiej”. W Karpaczu proponowano wizytę w muzeum regionalnym, na zaporze wodnej na Łomnicy oraz w świątyni Wang znajdującej się nieco wyżej w Bierutowicach. Jeśli chodzi o dalsze wycieczki to w grę wchodził spacer do schroniska „Nad Małą Łomnicą”, schroniska „Pod Śnieżką” i „Na Śnieżce” a także nad Wielki i Mały Staw.

Ze Szklarskiej Poręby proponowano wycieczki do Wodospadu Szklarki, Wodospadu Kamieńczyka, na Szrenicę, do schroniska „Pod Łabskim Szczytem”, schroniska „Nad Śnieżnymi Jamami” oraz schroniska „Na Wysokim Kamieniu”. Jeśli chodzi o uzdrowiska Świeradów Zdrój i Czarniawa Zdrój to zachęcano do odbycia wycieczek do schroniska „Na Rozdrożu Izerskim”, schroniska „Na Kwarcu”, na zamek Czocho (Czajków), zamek Gryfica, a także na zapory wodne Leśna i Złotniki.

Jak widać ta niewielka publikacja zawierała bardzo bogatą ofertę wycieczek wraz z pobieżnym opisem poszczególnych atrakcji turystycznych.

Dodam tylko, że celowo nie zmieniałem nazw funkcjonujących w czasach kiedy opracowywano przedstawianą publikację.

Krzysztof Tęcza